

Mesinduse üldine olukord ja arengusuunad Euroopa Liidus ja Soomes, varrioatoosi ja teiste mesilashaiguste probleemid, GMO ja mesindus

Ettekandja – Kari Valonen, Soome Mesinike Liit

Kokkuvõtte ettekandest vabariiklikel mesinduspäevadel Jänedal 24.-25.11.2007.a.

Ettekande tõlge, selgitused ja kommentaarid Eesti osas: Aado Oherd

Mesinduspäev toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Euroopa Liidu mesindust

Kari Valonen on Soome Mesinike Liidu juhatuse liige ja Euroopa Komisjoni juures Brüsselis tegutseva nõuandva meerrühma esimees ning COPA-COGECA meerrühma liige. Euroopa Liidus on praegu (pärast Bulgaaria ja Rumeenia liitumist) enam kui 600 000 mesinikku ja 13,6 miljonit mesilasperet, seega keskmiselt ligi 23 mesilasperet mesiniku kohta. Nende hulgas on 19 000 professionaalset mesinikku, kelle kasutuses on kokku 4,46 miljonit mesilasperet, seega keskmiselt 235 peret mesiniku kohta. Suurim mesilasperede koguarv on Hispaanias (2,32 miljonit peret), Kreekas (1,47 milj. peret), Prantsusmaal (1,36 milj. peret), Itaalias (1,16 milj. peret) ja Poolas (1,09 milj. peret).

Euroopa Liidu maades toodeti nii 2005.a. kui ka 2006.a. veidi enam kui 200 tuhat tonni mett.

Kogu EL meetarbest rahuldatakse sellega umbes 60 %, ülejäänu tuleb importida peamiselt Argentiinast, Mehhikost ja Hiinast. Aastatel 2005 ja 2006 imporditi Euroopa Liidu 27 maa osas kokku vastavalt 138, 5 ja 135,5 tuhat tonni mett. Euroopa Liidu maadest eksporditi 2005. ja 2006.a. vastavalt 6,7 ja 8,0 tuhat tonni mett, seda peamiselt Šveitsi, USA-sse, Saudi Araabiasse ja Jaapanisse. Osa mee ekspordimahust moodustas ilmselt re-eksport mee osas, mis oli EL-i imporditud.

Mesinduse peamised probleemid ja tähelepanu Euroopa Liidus on seotud mesilashaigustega, jääkainetega mees ja teistes mesindussaadustes ning viimasel ajal ka GMO-taimede võimaliku laiema kasvatamisega seonduvate ohtudega. Kahjuks ei ole GMO-taimede nektari ja õietolmu mõju või ohtusid mesilastele seni veel piisavalt uuritud. Teisalt on selge, et kui mesilased külastavad GMO-taimede õisi, siis võib mesilaste vahendusel selliste taimede õietolm levida üsna suures piirkonnas ka GMO-vabadele põldudele. Kuidas sellist GMO-saastumist vältida, see on küsimus. Praegu on EL-s jäetud iga liikmesriigi enda otsustada, kas lubada oma põldudele GMO-taimede kasvatamist või mitte.

Soome mesindust

Soome mesinduse viimase paari aasta suurimaks probleemiks on mee ületoodang ja mee turustamise aeglustumine. Möödunud kolme väga hea meeaasta tõttu on paljude suurmesinike laod praegu mett täis ja seda jaguks müüa veel paari aasta vältel. Selle tõttu on osa mesinikke vähendanud mesilasperede arvu, et kulutusi mesilale ja ületoodangut vähendada. Kui olukord meeturul järgnevatel aastatel paraneb, siis ilmselt suurendatakse mesilasperede arvu taas vajalikul määral.

Soome meeturust on enam kui kolmandiku hõivanud importmesi. Üks põhjusi on selles, et mõnel vahepealsel aastal ei tehtud Soomes piisavalt promotööd meeturu edendamiseks ja meetarbimise suurendamiseks. Nüüd on Soome ML taas jõuliselt mee kasutamise propageerimist tegemas. Meeturu arendamiseks kasutatakse 50% ulatuses mesinikelt kogutavat raha, millele Soome riik lisab samuti 50%.

Soome Mesinike Liit on sealse mesinduse peamine mootor. Soome ML liikmeskonda kuulub ligi 3 000 mesinikku, seega umbes kolmveerand kõigist mesinikest. Kokku on Soomes 2007.a. seisuga ligi 60 tuhat mesilasperet. Et suuta teha tulemuslikku mesinduse arendustööd, vajab Soome ML piisavalt rahalisi vahendeid. Soome mesinikud maksavad mesinike liidu liikmemaksu 2008.aasta eest 45 eurot ja sellele lisaks meeturu arendustööks 1.50 eurot iga mesilaspere kohta. Liikmamaxu eest saavad Soome ML liikmed postiga koju kätte 7 korda aastas ilmuva mesindusajakirja "Mehiläinen". Samuti korraldatakse Soomes mesinikele õppusi ja koolitusi ning meeturuarendust.